

R. 213/26.09.19
07

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-06-9298

Chișinău

30 12 2019

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, se prezintă Avizul la proiectul de lege privind completarea Codului contravențional (inițiativa legislativă nr.213 din 26.09.2019), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.692 din 27 decembrie 2019

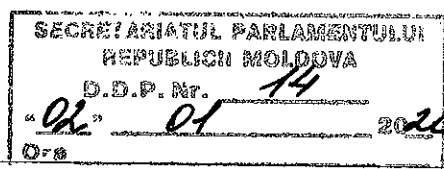
Anexe:

1. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Avizului (în limba română –1 filă și în limba rusă –1 filă);
2. Avizul la proiectului de lege (în limba română – 4 file).

**Secretar general
Adjunct al Guvernului**

Roman CAZAN

Ex.: Viorica Mustea
Tel.:022250128

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.692

din 27 decembrie 2019

Chișinău

**Pentru aprobarea Avizului la proiectul de lege
privind completarea Codului contravențional**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul la proiectul de lege privind completarea Codului contravențional.

Prim-ministru

ION CHICU

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Fadei Nagacevschi

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.692/2019

AVIZ
la proiectul de lege privind completarea Codului contravențional

Guvernul a examinat proiectul de lege privind completarea Codului contravențional, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 213 din 26 septembrie 2019) de către dl Liviu Vovc, deputat în Parlament, și comunică următoarele.

În contextul notei informative, modificarea *Codului contravențional* este propusă pentru abilitarea Agenției „Moldsilva” (în continuare – *Agenție*) cu atribuții de constatare și examinare a unor contravenții, în vederea eficientizării activității de prevenire și sancționare a faptelor ilicite în domeniul silvic și cinegetic.

Necesitatea unor asemenea amendamente este argumentată din perspectiva deficiențelor instituționale, întrucât în fiecare unitate administrativ-teritorială de nivel al doilea, Inspectoratul pentru Protecția Mediului din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului dispune de structuri care au numai un singur angajat, investit cu dreptul de a constata și a încheia procesele-verbale cu privire la contravenții. În plus, în virtutea amplasării neuniforme a pădurilor în teritoriu și a distanței considerabile dintre acestea, inspectorul de mediu nu are posibilitatea efectivă de a realiza controlul și a constata contravențiile care se produc în același timp, dar în locuri diferite, circumscrise competenței lui teritoriale.

Mai mult decît atît, în nota informativă se subliniază că, faptul atribuirii competenței de constatare și examinare a contravențiilor silvice agenției nu este o inovație legislativă, o prevedere similară existînd pînă la modificarea Codului contravențional prin Legea nr. 185/2017.

În acest sens, trebuie menționat că, redacția anterioară a legii era întemeiată pe faptul că art. 405 din Codul contravențional stabilea competența organelor pentru protecția mediului, organelor pentru control geologic și supraveghere minieră și a Agenției „Moldsilva” de constatare și examinare a contravențiilor enumerate în articolul dat. Ulterior, în vederea optimizării autorităților cu funcții de control și supraveghere în domeniul protecției mediului și resurselor naturale, conform anexei la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, precum și a reducerii presiunii asupra mediului de afaceri prin scăderea numărului de controale în conformitate cu Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2013-2020, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 1021/2013, a fost creat Inspectoratul pentru Protecția Mediului, care a preluat atribuțiile acestor autorități privind constatarea și examinarea contravențiilor.

Pe cale de consecință, în ipoteza adoptării proiectului în cauză, vor exista cîteva autorități cu o competență materială parțial coincidentă. Astfel,

componentele de contravenții prevăzute în articolele 120–126, 127–130, 132–137 și 139–142 vor fi constatate și examinate atât de Agenția „Moldsilva”, cât și de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, iar pentru contravenția stabilită în art. 126¹, dreptul de constatare și încheiere a proceselor-verbale va aparține agenției și autorităților administrației publice locale, examinarea fiind însă realizată de comisia administrativă de pe lângă autoritatea publică locală executivă și Agenția „Moldsilva”.

Argumentele anterior invocate determină necesitatea unei aprecieri separate a atribuției de constatare și a celei de examinare a contravențiilor.

Observații de ordin conceptual

Amendarea cadrului normativ în vigoare, în sensul propus în art. 1, prin completarea Codului contravențional cu art. 405¹, este de natură să admită riscul unei sancționări multiple pentru aceeași încălcare. Astfel, în condițiile în care nu este posibilă verificarea actelor de constatare de către alte autorități cu aceeași competență materială, se concludă asupra probabilității sporite a examinării și soluționării uneia și aceleiași contravenții prin actele diferitor autorități. Subsecvent, se poate ajunge nu doar la soluții contrare, ci și la aplicarea repetată a pedepselor, adică la încălcarea dreptului de a nu fi urmărit, judecat și pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă (*non bis in idem*).

Principiul *non bis in idem* este garantat prin ansamblul prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În acest sens, art. 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția europeană pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale reglementează că „nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat”.

Similar, art. 14 alin. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, prevede că, „nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit din pricina unei infracțiuni pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă în conformitate cu legea și cu procedura penală a fiecărei țări”.

În același sens, Curtea Constituțională a stabilit că, „principiul statuat de art. 21 din Constituția Republicii Moldova – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept” (Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, §5).

Caracterul penal al contravenției este stabilit expres și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Ziliberg c. Moldovei* (Hotărârea CtEDO din 1 februarie 2005, §34), astfel încât art. 6 al Convenției europene

pentru protecția drepturilor omului și libertăților fundamentale este direct aplicabil speței.

Totodată, Curtea Constituțională a apreciat că „dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă (*non bis in idem*) este un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept” (Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, §3).

Codul contravențional stabilește în art. 380 alin. (1) că nimeni nu poate fi urmărit sau sancționat de mai multe ori pentru aceeași faptă.

În consecință, se recomandă a-i stabili Agenției „Moldsilva” exclusiv competență de constatare a contravențiilor prevăzute în articolele 120–126, 127–130, 132–137 și 139–142 din Codul contravențional, cu menținerea dreptului de examinare a acestora exclusiv Inspectoratului pentru Protecția Mediului. Drept urmare, propunem excluderea cuvintelor „și examinate” din alin. (1) și a alin. (3) din redacția art. 405¹ propusă de autorii proiectului.

Concomitent, alin. (2) lit. b) din art. 405¹, în formula prezentată spre avizare, investeste cu drept de constatare a contravențiilor entitățile subordonate Agenției „Moldsilva”, implicit și întreprinderilor de stat în care Agenția exercită calitatea de fondator. Semnalăm, în acest sens, inadmisibilitatea unei asemenea prevederi, întrucât apare o contradicție între reglementările propuse și art. 385 alin. (1) din Codul contravențional, potrivit căruia „agentul constatator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod”.

Întreprinderile de stat nu sînt autorități publice și nu pot constata ori examina cauze contravenționale. Art. 1 alin. (1) din Legea nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală stabilește că, „întreprinderea de stat este persoana juridică care desfășoară activitate de întreprinzător în baza bunurilor proprietate de stat transmise ei în administrare și/sau ca aport în capitalul social și în baza proprietății obținute de aceasta în rezultatul activității economico-financiare”. În acest sens, propunerea legislativă respectivă necesită a fi precedată de reorganizarea întreprinderilor de stat susnumite, care, în conformitate cu art. 19 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 246/2017 urmă să fie realizată în termen de 24 de luni de la intrarea în vigoare a acesteia.

La art. 2, este stabilită intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. O asemenea prevedere este admisibilă, în temeiul art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărîrilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.

Menționăm că norma de la 405¹ din Codul contravențional este una de atribuire a competenței, care ar solicita o perioadă de tranziție necesară punerii în aplicare a prevederilor respective. Nota informativă nu justifică însă intervenția vreunui temei din art. 56 al Legii nr. 100/2017. În acest sens, considerăm oportun de a stabili data intrării în vigoare potrivit regulii generale, adică la expirarea a

30 de zile de la momentul publicării.

Observații de tehnică legislativă

Titlul actului normativ necesită a fi ajustat conform art. 62 din Legea nr. 100/2017, potrivit căruia completarea este doar o formă a modificării actului normativ. Astfel, propunem redactarea titlului proiectului de lege după cum urmează: „Legea privind modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008”.

În clauza de adoptare, cuvântul „Lege” se va scrie cu litere mici.

Pornind de la regulile de tehnică legislativă și de la faptul republicării Codului contravențional, textul de la art. 1 va fi reformulat după cum urmează:

„Art. I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100) se completează cu articolul 405¹ cu următorul cuprins:”.

În același context, la art.1, cifrele 405¹, precum și textul nou-introdus, se vor lua între ghilimele.

La art. 405¹ alin. (2) este nejustificată reproducerea articolelor menționate la alin. (1), deoarece alin. (2) nu se poate aplica decât contravențiilor stabilite la alin. (1).

Totodată, semnalăm o lacună de reglementare, întrucât art. 405¹ alin. (3) face trimitere la alin. (4), care nu se regăsește în textul proiectului de modificare a Codului contravențional.

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ №692

от 27 декабря 2019 г.

Кишинэу

**Об утверждении Заключения по проекту закона
о внесении дополнений в Кодекс о правонарушениях**

Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту Заключение по проекту закона о внесении дополнений в Кодекс о правонарушениях.

Премьер-министр

ИОН КИКУ

Контрасигнует:

Министр юстиции

Фадей Нагачевски